

Historien om Danmarks smukkeste ridehus – 70 år i Hørsholm

Af Gorm Rasmus Pedersen og Camilla Kann Fjeldsøe

Efter at undervisningen af elever i Christiansborg Ridehus stoppede omkring 1979, er Hørsholm Ridehus i dag det smukkeste ridehus i Danmark, der anvendes som undervisningsskole for "almindelige" ryttere.

Husets oprindelse

Ridehusets historiske baggrund begynder under Christians IV's regeringstid, da han beslutter, at den til Frederiksborg Slot hørende avlsgård Hillerødsholm, som lå få minutters gang fra slottet, skulle rumme de danske kongers stutteri. Stutteriet havde hidtil været opstaldet på Esrom, men først i årene 1740-1745 blev der givet kongelig ordre til opførelse af et 4-fløjet kompleks, som skulle rumme stalde, administrationsbygning og gårde.

Arkitekt på dette byggeri var Laurids de Thurah. Komplekset var 4-fløjet med lange gule bygninger, tækkede med svajede røde tage. Men for stutteriets trivsel var det nødvendigt at få etableret et ridehus, og det blev realiseret ved at ombygge de Thurahs "brede stald" til ridehus, idet man her kunne benytte de gamle mure, indenfor hvilke man rejste et ridehus med et pragtfuldt tøndehvælv, tækket med rør i form af et mansardtag til overdækning af manegen. Ridehuset stod færdigt i 1817 – dette årstal og kongens navn "Fr. VI" – findes over den sydlige indgangsport ud mod Folehavevej.

Det Kongelige stutteri Hillerødsholm nedlægges

Men svigtende betydning af de kongelige heste som gaver til fremmede regenter og tiltagende sygdom blandt hestene bevirkede, at interessen for den kongelige hesteavl mindskede, og da enevælden og dermed kongens magt ophørte ved vedtagelse af grundloven, blev det staten, der overtog alle kongens hidtidige besiddelser og altså også Hillerødsholm avlsgård med tilhørende stutteri. Efter

krigen i 1864 blev stutteriet nedlagt og kom i privat besiddelse.

Ridehuset reddes i sidste øjeblik

Hillerødsholm Slotskommune, der til sidst kom til at eje Hillerødsholm, besluttede at nedrive alle de bestående bygninger til fordel for villabebyggelse. Vi skriver nu ca. 1936-1937. Tilbage stod kun en meget forfalden bygning, som engang havde været det smukke ridehus. Det blev besluttet at lade det blive en del af en brandøvelse. Men førend den fandt sted, kom en henvendelse fra den relativt nystartede Hørsholm Rideklub (december 1934) med en entusiastisk formand, overretssagfører Fridthjof Kemp.

Klubben var stiftet af de ryttere, der holdt til hos forpagter Svede Egede Glahn på Folehavegård. Han havde en del rideheste foruden arbejdsheste til brug i marken, men der fandtes intet ridehus til ridning i de kolde vintermåneder. Derfor overvejede man at få bygget et ridehus i lighed med det, som Holte Rideklub havde i nærheden af det nye Søllerød Rådhus. Men så fik man nys om, at resterne af det gamle ridehus fra Hillerødsholm skulle brændes af, og man indledte forhandlinger om køb af disse rester med henblik på at få det genrejst som ridehus i forbindelse med rideklubben og rideskolen på Folehavegård.

Ellen Dahl f. Dinesen – Karen Blixens søster

Ejeren af Folehavegård var på det tidspunkt Ellen Dahl f. Dinesen, en søster til Karen Blixen. Ellen Dahl tilbød at skænke et stykke jord fra Folehavegård til byggeriet på betingelse af, at det blev dette ridehus, der blev opført her. Ved forhandlinger med Hillerødsholm Slotskommune endte man med at købe resterne af ridehuset for 2.500 kr.

Ridehuset genrejses i Hørsholm

Derpå foregik der grundige studier af ridehusets historie, dets konstruktion samt finansieringen. Man fik fremskaffet anbefalinger fra Foreningen til Gamle Bygningers Bevarelse samt den daværende kongelige bygningsinspektør, arkitekt Axel Maar.

Til at forestå genopførelsen var der ligeledes en ildsjæl, nemlig ingeniør H. Steen Christensen, som boede på "Sømandshvile" i Rungsted, og hvis kone og døtre red på Folehavegård. Steen Christensen udarbejdede en redegørelse for ridehusets historie, som fortælles her.

Alle nedtagne dele, der kunne genanvendes, blev nummererede før flytning og genopbygning. Af de store loftsruer kunne en tredjedel genanvendes, resten måtte fremstilles fra nyt. Hvornår arbejdet blev påbegyndt, vides ikke præcist, men det tog ca. 13 måneder, kostede 155.480 kroner og 41 øre.

Skitse, udarbejdet i 1939 i forbindelse med flytningen af Ridehuset.

Ridehuset blev indviet for 70 år siden

Ridehuset blev indviet den 31. august 1940. Forpagter Glahn skulle have fri adgang til at benytte ridehuset til sine ryttere, og desuden forsøgte man at finde en berider som forpagter til at drive en rideskole og til at benytte de nybyggede stalde. Men på det tidspunkt havde tyskerne besat Danmark, og transportmulighederne til ridehuset var blevet stærkt indskrænkede, når man ikke længere kunne bruge egen bil.

Finansieringen af genopførelsen af ridehuset skete dels ved dannelsen af A/S Hørsholm Ridehus med aktier lydende på 100, 200, 500 og 1.000 kr. Hørsholm Sogneråd tegnede sig også for en aktiepost. Desuden søgte og fik man støtte fra Tuborgfonden, Ny Carlsbergfonden, Frederiksborg Amt og Frederiksborg Amts Spare- og Lånekasse. Hørsholm Kommune stillede garanti for et lån, og man optog et kreditforeningslån.

Hørsholm Ridehus Venner

En del af aktieejerne opkøbte få år efter krigen så mange aktier, som de kunne finde og dannede foreningen "Ridehusets Venner" med henblik på at sørge for vedligeholdelse

af stalde og ridehus. Ridehusets venner består endnu, om end der kun er en aktiv person tilbage i foreningen; arkitekt Jørgen Kjær. Gennem årene har Jørgen Kjær med største omhu besigtiget huset og virket som bygherrer på diverse restaureringsarbejder.

Den Selvejende Institution Hørsholm Ridehus (DSIHR)

I slutningen af 1970'erne var der så store mangler, bl.a. et utæt tag over såvel ridehus som staldbygninger, at Hørsholm Kommune måtte træde til.

Det gjorde man dels ved at omdanne ejerforholdene til en selvejende institution med 4 kommunalbestyrelsesmedlemmer og 2 fra rideklubben samt en repræsentant fra "Ridehusets Venner". I dag er konstruktionen lavet om, så der kun sidder 3 medlemmer fra kommunalbestyrelsen, 2 fra rideklubben, 1 fra Ridehusets venner samt en, der udpeges af bestyrelsen. Den Selvejende Institution Hørsholm Ridehus har i dag kun en indtægt – lejeindtægten fra udlejning af huset til Hørsholm Rideklub. Alle indtægter går til restaurering af bygningerne. Og i 2007 modtog DSIHR fondsstøtte på 1 mio. kr. fra A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene formål. Denne støtte gik primært til at redde nordsiden af taget på ridehuset.

I dag består DSIHR af formand Camilla Kann Fjeldsøe, næstformand Jørgen Kjær, Sisse Langkilde, Eva Holst-Andersen, Peter Antonsen, Hanne-Merete Lassen og Gitte Burchard.

Hørsholm Rideklub af 2003 (HØRS)

I 1982 stoppede berider Kudahl Hansen, og Hørsholm Rideklub har fra da af drevet rideskolen. I 2003 gik den daværende klub konkurs og den nuværende rideklub: Hørsholm Rideklub af 2003 blev stiftet. Rideklubben er medlem af Dansk Ride Forbund under Danmarks Idræts-Forbund.

Klubbens formål er at være samlingssted for såvel voksne som børn og unge med heste og ridning som fritidsinteresse. Klubben skal skabe gode rammer for medlemmernes sociale samvær ved eksempelvis at tilbyde rideundervisning,

ridemærkeprøver og stævner. Klubben har i dag ca. 200 medlemmer.

Som medlem kan optages enhver ridesportsinteresseret. I Hørsholm Rideklub er der plads til alle. På rideskolen har vi alt lige fra begynderhold til hold for øvede ryttere, der deltager i konkurrencer, og vi har hold for voksne. HØRS er i dag den eneste klub i Hørsholm, der driver elevrideskole.

De privat opstaldede heste og ponyer ejes af ryttere med forskellige interesser. Nogle sætter størst pris på at ride en hyggelig tur i skoven, mens andre er drevet af de sportslige udfordringer og deltager i stævner på højt plan.

I Hørsholm Rideklub har vi alle det til fælles, at vi elsker omgangen med de dejlige dyr og kammeratskabet, og vi sætter pris på at færdes i rare omgivelser og få nogle gode naturoplevelser.

Ny lov kræver øget plads

Tre små paragraffer i "lov om hold af heste" truer nu rideklubbens eksistens. Nærmere bestemt er det paragraf 5, 6 og 7, der ikke harmonerer med de nuværende forhold for klubben i det smukke ridehus. I dem fastslås det bl.a., at heste ikke må opstaldes i spiltov, og der stilles øgede krav til den plads, der skal være omkring den enkelte hest. For Hørsholm rideklub betyder loven, at man er nødt til at bygge om og gøre opstaldningspladserne større. Derved er man under de nuværende forhold nødt til at nedlægge spiltovspladserne og lave dem til større bokse med færre heste. Og dermed opstår et nyt problem – der bliver plads til for få heste til at kunne drive stedet rentabelt!

Allerede i dag er antallet af heste i Hørsholm Ridehus for lille til, at der kan laves en god økonomisk drift af stedet. Og når antallet af heste bliver yderligere reduceret skal man ikke regne ret længe på budgettet for at indse, at det slet ikke hænger sammen.

Hørsholm kommunalbestyrelse har spyttet 2,5 mio. kr. i kassen til en udbygning af

stalden. Dette dækker imidlertid ikke de fulde omkostninger ved en udbygning, hvorfor DSIHR arbejder på at skaffe fondsmidler til den nye staldbygning.

*Indsæt foto: Mail af 12.10. fra Lisbet:
Teksten er: Skitse udarbejdet i 1939 i forbindelse med flytningen af Ridehuset*